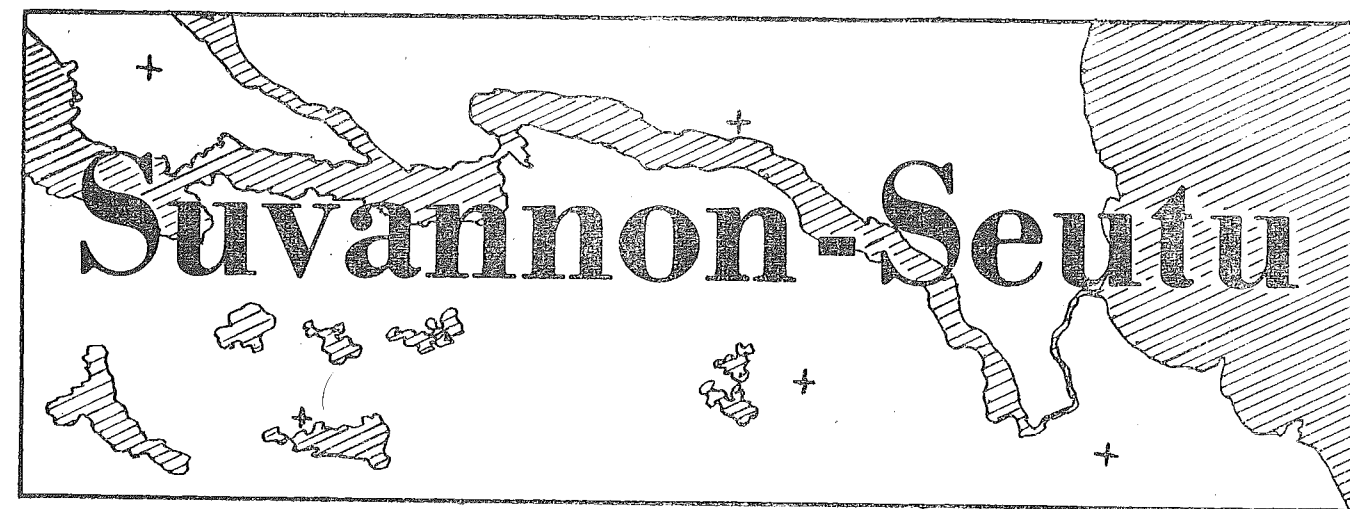

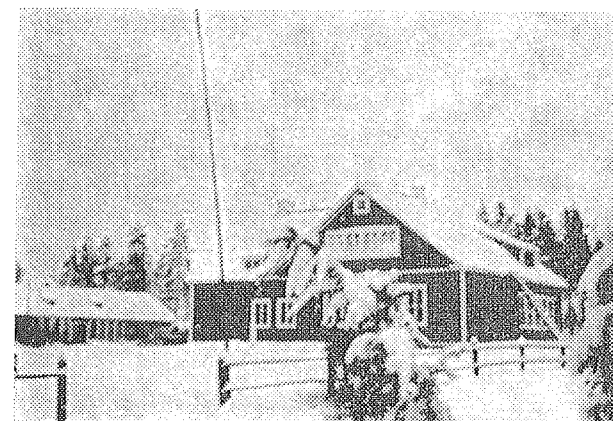
N:o 1 HELMIKUU

Suvanto-Säätiön julkaisema aikakauslehti.

1960

Päätoimittaja Santeri Ollikainen

Haidermaan koulu

Tällä koululla Sakkolan kunnan esikunta toimiteli pitäjäläisten asioita talvella 1942. Se oli keskuspaikka, missä silläkertaa sijaitisivat kaikki silloiset kunnan elimet, sekä postitoimistokin.

Entisille kotipaikoilleen palaavat kuntalaiset tulivat aina ensiksi kunnan esikuntaan tiedustelemaan oliko kotitalo pystyssä vaiko sodan hävittämä. Täällä oli myöskin rakennustoimisto, mistä, ne jotka heti halusivat alkaa rakentamisen saivat ohjeet ja piirustuksetkin. Jokaista kehoitettiin aluksi alkamaan vaatimattomasti ja niin tapahtuikin, että moni laitto vain pienen mökin, josta myöhemmin olisi tehty sauna, samoin navetan puutteessa olevat laittoivat vain tilapäisen sellaisen. Elämä lähti jälleen kulkemaan entisiä uomiaan sikäli kuin niissä olosuhteissa oli mahdollista. Sodan onni on vaihteleva ja kun suuret sortuvat niin siitä pienetkin kärsivät. Uusi evakkotie alkoi Sakkolankin välle 1944 kesän kukeimmillaan ollessa.

Hiihtäjät

Kirj. A. Aava

Se hehkui illan rusko
kuin palo punainen
ja ihmismieleen usko
sai kaukaiskeväimen.

Ja korven viertä hiihtäin
kaks kulki ystävää.
Nyt naisen ääni viihtäin
näin hämyyn helkättää:

»Ah, kuink on kaunis satu
tuon päivän sammuvan,
sen loppuissa kuin latu
sais nousun korkeimman.»

Mies virkkoi liukuissansa:
»On elämä myös näin,
kun näyttää laskevansa,
niin viekin ylöspäin.»

Sakkolan kunnan valtuuston 40 v. juhlassa muisteltua

Kirj. S. Ollikainen

Ensimmäiset muistikuvani Sakkolan kunnallisesta toiminnasta liittyvät terveydellisiin toimenpiteisiin. En muista tarkoin oliko vuosiluku 1892 vaiko 1893, mutta olin vain noin 4 tahi 5 vuotias kun Metsäpirtin Vaskelan kylässä rai-vosi koleraepidemia. Hyvin harvinaisen tapaus Suomessa ja tämäkin oli ehkä niin paikallista laatua oleva, että ei ole saanut mainintaa historian lehdille, sillä mm tietosanakirjassa mainitaan Suomessa sellaisen ankaranlaisena esiintyneen vain vuosina 1831 ja 1853.

Kuitenkin mainittu kylä oli koko sen kesän eristettynä niin, ettei kylän läpi kulkevaa maantietäkään saanut käyttää, ei kylään kenenkään sivullisen tulla, eikä sieltä kenenkään lähteä. Jostain idästä päin lienee tartunta tähän kylään kulkeutunut. Kuolleiden luku oli uscita kymmeniä, puhuttiin jopa yli sadastakin, mutta se lienee ollut melkoista liioittelua. Kuolleiden hautamisessakin oli oma probleemansa, sillä tartuntavaara oli suuri. Oli kuitenkin eräs mies, Julma-Jussi, joka kuljetti kuolleet hautaan ja hautasikin. Mikä hänen todellinen nimensä oli, siitä en ole koskaan kuullut, vaan Julmasta Juksesta silloin yleisesti puhuttiin.

Lääninhallitus oli luonnollisesti kiinnittänyt huomiota tähän epidemiaan ja antanut lähikuntien terveyslautakunnille määräyksen kuuluttaa kirkossa, että kaikkiin kunnan taloihin on pikaisesti laitettava erilliset käymälät, sekä myöskin määräyksen, että oli tarkastettava onko ne määräajassa laitettu. Mieleeni on jäänyt kuva, kun kolme miestä syntymäkotini navetan nur-

kalla tarkasti tätä uudenuutukaista laitosta, jolle ei vielä oltu keksitty edes suomalaista nimeä, vaan ruotsalaisen hus (huone) sanan mukaan suomalaisittain väännetty: huussi.

Toinen melkoisen aikainen muistikuvani on silloisten vanhojen miesten kertomukset kuntakokouksista. Kylissä yleisesti kerrottiin, että kuntakokoukset olivat muodostuneet riitelytilaisuuksiksi. Silloisena vähärahasena aikana kyläliien ukot vastustivat kaikenlaisia uudistuksia, koska pelkäsivät niistä koituvan veron lisäystä ja vaikeuksia niitä maksettaessa. Kuntakokouspäivän lähetessä ukot neuvottelivat, että kuka ja ketä mistäkin kylästä lähetetään puolia pitämään. Sellaiset miehet, jotka osasivat hyvin riidellä olivat ukkojen mielestä sopivia kylää edustamaan. Sitten kun kansakoulukysymys tuli kunnassamme ajankohtaiseksi oli jokaisessa kokouksessa vastaanpanijoita. Myönnettiin kyllä, että hyvä vähän oppi olisi talonpojallekin, mutta koulut maksavat niin paljon, että siinä menee kodit ja konnut. Koulunrakennushankekin saatiin aikanaan päätökseen ja Kirkonkylän koulu nousi ensimmäisenä, sen jälkeen tehtiin Ruununvallen koulu (Vuoksela) ja kolmantena järjestyksessä Petäjäjärven koulu. Kun oli hyvään alkuun päästy, niin koulujen luku lisääntyi vuosien ja vuosikymmenien mittaan niin, että niitä oli melkein jokaisessa kylässä ja suuremmissa kaksi tai kolme.

Koulun ylläpitokustannuksiin halusivat pitäjäläiset aluksi osallistua luontaisuuorituksilla. Niinpä koulujen lämmitykseen tarvittava halkomäärä jaettiin koulupiiriin kuulu-

vien talollisten hankittavaksi manttaaliosuuksien perusteella. Tätä ei kestänyt kuin muutamia vuosia, kun alettiin ostaa puita hankintakaupalla ja kannettiin kuntalaisilta maksu rahana. Samoin oli meillä kuten siihen aikaan muissakin kunnissa köyhäinhoito järjestetty sellaiseen luontaisuuoritukseseen, että määrättiin kullekin talolle hoitopäivät ja hoidettavat olivat kierroksella läpi vuoden. Tämänkin järjestelmän aikana oli kunta myöhemmin jaettu eri hoitopiireihin. Myöskin yhteen hoitotaloon sijoitusta tarjousten perusteella jonkinverran käytettiin. Tämä oli sitä vanhaa aikaa. Myöhemminhän kunnassamme olivat hyvinhoidetut kunnalliskoti ja lastenkoti, joissa hoidokkien olot olivat moninverroin paremmat, kuin ne mistä he olivat sinne tulleet.

Kunnan kirjanpito oli ennen uutta järjestelmää yksinkertainen kameraalijärjestelmä, missä jokaisella kohteella oli oma eri tilinsä ja talousarviossa oli ensin katsottava oliko mikä tili jäänyt edellisenä vuotena toiselle velkaa tahi toiselta saamista ja sen mukaan laskettava kunkin tilin tarvitsema uusi veronkanto. Jouduin olemaan kahtena vuotena kunnan tilintarkastajana tämän järjestelmän aikana ja kylähän siinä oli tarkastettaessakin melkoisesti laskutehtäviä.

Edellä jo tuli mainituksi varsin naisten kunnan veronmaksajain säästäväisysharrastuksista, mutta kunnan toimielimissäkin oli näinä aikoina säästäväisysharrastus motivoituna usein itaruuteen asti. Siihen tietenkin osittain pakoitti kunnan ukkojen alituinen nariseminen verojen noususta ja pysyäkseen väleissä kuntalaisten kanssa ja säilyttääkseen saavutetun asemansa oltiin sielläkin pakotettuja noudattamaan säästäväisyyttä kunnan menoissa. Eri asia on sitten hyötykö sellaisesta itaruudesta kunnan ta-

Er.P.6:n konekiväärikomppania, jonka miehet ovat melkein kaikki Sakkolasta.

Keljan valtaajien juhlassa

Viime joulukuun 27 p:nä oli Tampereella koolla 230 talvisodan aikaisen Er. P. 6:n miestä veres-

tämässä asevelimuistojaan. Tällöin oli kulunut 20 vuotta siitä, kun mainitun pataljoonan miehet

lous ja hyötyivätkö siitä kuntalaisetkaan.

Valtuuston aikakaudella ja uuden kirjanpitojärjestelmän tultua käyttöön alkoi kunnan toiminnassa selkeämpi suunnitelmatalous toimia.

Aluksi kuitenkin valtuustoon tulleet vanhan säästäväisyyskannan miehet jarruttivat monia tarpeellisia uudistuksia, vaan vähitellen kaikki vanhat veteraanitkin mukautuivat uusiin oloihin ja niiden mukanaan tuomiin uusiin näkökantoihin ja periaatteisiin kunnallisen elämän piirissä.

Valtuustossa ja sen puheenjohtajana ollessani sain silloisista valtuutetuista sellaisen käsityksen, että kaikissa kysymyksissä pidettiin

kunnan ja kuntalaisten yhteinen etu tavoitettavana päämääränä. Nurkkakuntaedut tulivat harvoin pyrkimyksenä esille. Samoin kunnallis- ja muut lautakunnat valtuuston päätöksiä toimeenpannessaan noudattivat järkevää säästäväisyyttä, menemättä tarpeettomaan tuhlaukseen määrärahojensa kohdalla, mutta eivät myöskään saivartelevalle itaruudelle pilanneet kulloinkin esillä olevia asioita. Näin kunta mm tuli vuosien kuluessa hankkineeksi omistukseensa huomattavia metsäloittoja, joista oli ja olisi edelleen ollut hyvä tuki kunnan rahataloudelle. Metsälöiden hankinta oli aloitettu valtuuston alkuvuosina ja se jatkui aina kun sopiva tilaisuus ilmeni.

suorittivat Keljan valtauksen. Iltajuhlaan osallistui myös III Armeijakunnan komentaja, jalkaväen kenraali A. E. Heinrichs.

Juhlallisuudet alkoivat päivällä klo 14, jolloin suoritettiin kunniaikänti Kalevankankaan sankarihaudalla. Täällä pataljoonan sodanaikainen pastori Veikko Vapalahti puhui aseveljilleen. Puheen päätyttyä laulettiin yhteisesti Isänmaan virsi, minkä jälkeen majuri V. Elovaara, luutnantti M. Haapamäki ja kersantti E. Kontiainen laskivat Er.P. 6:n seppeleen sankarihaudalle.

Sankarihaudalta siirryttiin Liikeväen Kerholle, jossa klo 15 alkoi kokous. Tässä kokouksessa keskusteltiin Er.P. 6:n vaiheita käsittelevän teoksen julkaisukuntoon saattamisesta ja valittiin teoksen päätoimittajaksi everstiluutnantti Heikki Virtanen sekä toimituskuntaan yksi mies kustakin pataljoonan yksiköstä. Teos saataneen valmiiksi jo tämän vuoden kuluessa. Se on osaltaan Talvisodan so-

tahistoriaa Sakkolan pitäjän kohdalta.

Kokouksen jälkeen oli kahvitarjoilu ja pieni tauko, jonka aikana otettiin valokuvat eri yksiköistä.

Veljesillan vietto alkoi klo 19, jolloin illan kutsuvieraat: kenraali Heinrichs, eversti O. Valtonen ja säätiöiden edustajat liittyivät juhlien joukkoon. Tervehdyspuheen piti ekonomi, ltn U. Lähteenkorva, joka palautti mieliin 20 vuoden takaiset tapahtumat ja luonnehti illan merkitystä. Hän esitti myös muistosanat äskettäin kuolleelle pataljoonan entiselle komentajalle Oiva Saarelaiselle. Kun opettaja, ltn U. Kulo oli lausunut kaksi Yrjö Jylhän runoa, alkoi everstiluutnantti H. Virtasen heijastuskuvina havainnollistama selostus pataljoonan taisteluvaiheista aina sen koontumisesta talvisodan loppuun saakka. Opettaja U. Kulon yksinlaulesityksen jälkeen alkoi veljesillallinen.

Veljesillallisten aikana jalkaväenkenraali A. E. Heinrichs puhui: — Olin teidän juhlassanne 19 vuotta sitten ja halusin tulla nytkin tähän juhlaan. Tämä yksikkö on talvisodan ajalta minulle hyvin läheinen. Jouduin silloin III Armeijakunnan johtoon. Tämän armeijakunnan miesvahvuus oli 2 divisioonaa ja puolustettava rintamaloikka n. 55 kilometriä pitkä. Toisen divisioonan pääosa oli Vuosalmen loholla ja toisen Taipaleessa. Välillä oli vain harva miehitys. Rintamakaista sitoi joukot niin tarkoin, ettei irroitettavana reservinä ollut muuta kuin yksi jalkaväkirykmentti ja Er.P. 6. Kohta alkuvaiheessa Taipaleen lohko sitoi tämän rykmentin, jolloin reserviksi jäi vain Er.P. 6, Räisälän, Kaukolan, Sakkolan ja Käkisalmen miehistä kokoonpantu pataljoona. Tätä pataljoonaa rasi-tettiin tavattomasti, sillä se joutui siirtymään paikasta toiseen aina tarpeen mukaan. Tästä pataljoon-

nasta riippui paljon, näin oli esimerkiksi Keljan valtauksessa. Keljan taistelu pelasti tilanteen paljon suuremmassa määrin kuin tavallista. Kun 10. divisioonan silloinen komentaja, eversti Blick soitti minulle Keljan tilanteesta, olin määrännyt tämän pataljoonan suorittamaan vastahyökkäyksen. Tällöin eversti Blick kysyi, että eikö ole muita reservejä enää käytettävissä. Minä sanoin, että ei ole. Kun hän tiedusteli, mitä sitten tapahtuu, ellei yritys onnistu, sanoin, ellei se onnistu nyt, se ei onnistu myöhemminkään, sillä olemme jo nyt pahasti myöhässä. Hyökkäys on nyt tehtävä — ja niin se siten tehtiin ja voitto saavutettiin.

Ellei Suvannon pohjoisrantaa olisi silloin puhdistettu, emme voisi tietää, kuinka Itä-Kannaksen puolustus olisi kestänyt. Tämä erillinen pataljoona puolusti asemiaan ehkä lujemmin kuin mikään muu yksikkö, koska se puolusti kotikamaraansa.

Kun 19 vuotta sitten kävin teidän vuosijuhlassanne, en osannut arvata, että olisitte nyt näin runsaslukaisesti koolla. Tervehdin teitä kaikkia aseveljiä ja toivon, että saan vielä kerran tulla teidän juhlaanne, en tosin yhdeksäntoista vuoden päästä, sillä silloin olen estetty saapumasta, vaan aikaisemmin.

Puheen jälkeen laulettiin yhteisesti Karjalaisten laulu ja Vala. Vapaan sanan aikana pidettiin useita puheita. Hovioikeudenneuvos Robert Rainio toi juhlaan Tiurinnin Säätiön tervehdyksen. Suvanto-Säätiön puolesta puhui tekniikko Yrjö Raaska ja Kauko-Säätiön maanviljelijä Eino Teräväinen. Juhlaan oli saapunut runsaasti sähköitä, mm. kenraali Aarne Blickiltä ja edesmenneen komentajan puolisolta, rva Saarelaiselta. Sähkeet luki ev.ltn Heikki Virtanen.

OIKAISU

Lehtemme joulukuun numeroon, kirjoitukseen: »Muistelmia 20 vuoden takaa» oli Suomen armeijan vahvuutta sodan alussa esittäviin numeroihin tullut melkoinen virhe. Lukujen piti tarkoittaa Suomen rajoilla ollutta Venäjän armeijaa, sillä heillä oli 25 divisioonaa ja niistä 12 Kannaksen eteläpuolella sekä 2000 lentokonetta.

Suomen armeijan vahvuus oli 7 divisioonaa Kannaksella, Laatokan-Karjalan 2 divisioonaa, 6 rajavartiopataljoonaa ja Petsamon rajavartiokomppania sekä ylipäällikön reservinä 1 divisioonaa Viipurin pohjoispuolella. Tiedot olivat poimittu Pienen tietosanakirjan IV osan sivuilta 239 ja 240 sekä Venäjän esittämien vaatimusten kohdalla Kansojen historian 22 osan sivuilta 352 ja 353, vaan kun kirjoitus näytti muistiinpanojen kohdalla venyvä liian pitkäksi, niin jätin puhtaaksi kirjoittaessa joitain liuskoja pois ja näin tuli vaihtuneeksi vihollisen vahvuus oman armeijamme vahvuudeksi.

Muut asiatiedot olen tarkistuksessakin havainnut oikeiksi. »Kerta tie kahdesti katso:» sanoo suomalainen sananparsi, vaan tässä tuli kaikessa kiireessä katsottua vain kerran, vaikka oli kahdesti tehtävä.

S. Ollikainen.

Veljesilta jatkui tämän jälkeen rattoisan seurustelun ja muistelmien merkeissä. Kenraali Heinrichs kierteli ahkerasti eri pöydissä tapaamassa aseveljiä ja keskusteli pitkään mm. maanviljelijä Viljam Pyökkään eli Tuntemattoman sotilaan Antti Rokan kanssa.

Sihteeri

Gunnuntaiksi Eräs kenkienosto Pietarista

Kirj. Siimon

Etsikää Herraa silloin, kun hänet löytää voidaan, huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on.

Jumalaton hyljätköön tiensä ja väärintekijä ajatuksensa ja palatkoon Herran tykö, niin hän armahtaa häntä ja meidän Jumalamme tykö, sillä hänellä on paljon anteeksiantamusta.

Jes. 55. 6—7.

Profeetta Jesajan kirjat, joita on luvultaan 66, sisältävät viisaan elämänohjeita Jumalanmiehen näkökulmasta sekä ennustuksia todellisen kaukonäikijän perspektiivistä.

Tämän kirjoituksen alkuun otetut lauseet sisältävät lyhydestään huolimatta melkein kaiken sen, mitä ihminen tarvitsee ohjeekseen elämänsä monivaiheisuudessa. Profeetta ei tällä kohdalla julista tuomiota jumalattomille ja väärintekijöille, vaan osoittaa heille ja kaikille ihmisille tien lohdutuksen ja armahduksen antajan luokse. »Etsikää Herraa, silloin kun hänet löytää voidaan, huutakaa häntä avuksi, kun hän läsnä on.» Jesaja huomauttaa tässä, että ei sovi laskea ohi etsikkoaikaa, vaan on käännyttävä silloin Jumalan ja auttajan puoleen, kun henki ja sielu on siinä vireessä, että se tuntee Jumalan läheisyyden. Sellaisessa sieluntilassa on etsiminen helppoa ja avunhakijan huuto tulee kuulluksi, sillä Hän, auttaja, on lähellä niitä, jotka sydämensä halulla tahi henkensä pakoittavassa tuskassakin etsivät ja avuksensa huutavat.

Erikoisesti profeetta tässä kehottaa jumalattomia ja väärintekijöitä hylkäämään tiensä ja väärät ajatuksensa, sillä eihän sellainen ihminen, joka tekee ja suunnittelee vääryyksiä ja huono-

Ennenvanhaan, kun asuimme suuren ystäväkansan naapurina n.s. vallatulla alueella, oli varsinkin kaupankäynti suuressa määrin riippuvainen rajantakaisesta suurpääkaupungista, Pietarista riippuvainen. Kun valtakuntien välinen raja oli melko helposti ylitettävissä, ei ollut ihme, jos vaikutteita saatiin puolin ja toisin. Me suomalaiset koetimme pitää kiinni rehellisyydestä ja halveksimme petosta ja viekkautta, jota vastoin venäläiset pitivät viimeksi mainittuja ominaisuuksia, jos ne tuottivat itselle etua, jopa hyveinä. Tämän tietäen koettivat suomalaiset kyllä pitää varansa. Niinpä kaupalle Pietariin lähdetessä neuvoteltiin naapurien kanssa yhdessä

ja tekoja ole sellaisena mahdollinen saamaan Jumalan armoa ja laupeutta kohdallensa, vaan hänen on kertakaikkiaan hyljättävä pahat tiensä ja väärät ajatuksensa, sanouduttava irti entisestä elämänmenostaan täyskäännöksellä, silloin hän vasta on otollinen saamaan ja vastaanottamaan armahduksen Jumalalta, ihmisten korkeimmalta tuomarilta.

Sellainenkin ihminen, jonka vääryydet ja pahat teot ovat niin suuret ja yhteiskunnan säädyliseen olotilaan sopimattomat, että maallisen tuomioistuimen on ollut syytä langettaa niistä rangaistus, voi silti turvautua Jumalan armoon ja häneltä saada rauhan sielullensa, jos hän hylkää kulkemansa tien ja turvautuu tähän todelliseen armonantajaan. Joka pahat tekonsa kieltää, ei hän menesty, mutta joka ne tunnustaa ja hylkää, hänelle tapahtuu laupeus, sillä meidän Jumalallamme on paljon anteeksiantamusta.

tehtävistä matkoista. Oman varansa pitäminen noilla reissuilla oli hyvin tärkeää. Miehen mittana pidettiin sitä, jos nuori mies sai tehdä Pietarinmatkan niin, että hän tuli takaisin kotoa ottamallaan hattulla tahi rukkanilla. Tuota asiain tilaa kuvaa osaltaan kahden haitermaalaisen isäntämiehen Pietarissa käynti noin 70 vuotta takaperin.

Oltiin joulukuun puolivälissä. Talvi oli sinä syksynä tullut tavallista aikaisemmin ja lunta oli jo vahvasti maassa. Naapurukset Juho ja Tuomas keskustelivat jouluhankinnoista. Ja kun rahaa ei ollut muuten saatavissa, niin he päättivät viedä kumpikin heinäkuorman Pietariin ja niistä saaduilla rahoilla ostaa tarpeellisia tavaroita. Ryhdyttiin tuumasta toimeen ja tehtiin 35:n puudan eli noin 600 kilon painoiset kuormat, jotka parin vuorokauden ajon jälkeen saatettiin Pietariin ilman suurempia kommelluksia. Heinät sattuiivat silloin pyhien alla olemaan tavallista kalliimpia ja kumpainenkin sai kuormallaan 8 ruplaa.

Kolmantena päivänä, kun aiottiin lähteä kotiin, ostettiin 2 sakkia ruisjauhoja, kuli hersryyniä ja jouluksi iso vehnäleipä, kahvia, sokeeria, sajuu, paatakkaa (siirappia), y.m. Mutta vielä jäi kummallekin vähän yli 2 ruplaa rahaa. — Ostamista sitä ois paljoki, mut velmies sano lähtiis, et hänel pitäs tuuva uuvet pyhäkengät, ko entiset on jo lopus, sanoi Juho. — No, ei niitä uo meikää pojil minkäänlaisii kenkii, sanoi Tuomas. Oltiin Koisaaressa, Suomen puoleisessa Pietarin laitakaupungissa ja huomattiin iso kenkäkauppa tien ohessa. Mennäänpäs siihen vaikka kenkiä katsomaan, tuumivat naapurukset. Kun asia oli esitetty, virkkoi aika lipevä, Venättä ja Suomea osaava

myyjä: — Nyt saatte meiltä millaiset kengät vaan haluatte ja huokealla. Tiskille laskettiin monen monta saapasparia. Yhdet näyttivät erikoisen hyviltä. Aivan »lakerisaappaat» ja varretkin haitaripomuiset, mutta niiden hintakin oli sen mukainen. — Ne maksavat 3 ruplaa pari, sanoi myyjä. Miesten mieli kuohahti, sillä he tiesivät, että jos venäläiselle tarjoaisi puoltakin pyydetystä, niin kauppa tehtäisiin. He tarjosivat ruplan ja 50 kopekkaa, mutta myyjä ei sanonut antavansa niin hyviä kenkiä sillä hinnalla. Hän alensi hintaa kuitenkin 25 kopekkaa. Tinkiminen alkoi. Ostajat lupasivat lisätä 25 kopekkaa. Myyjäkin alensi taas 25 kopekkaa, mutta ei enempää. Kun oli kauan tingitty ja puolin ja toisin päästy lähemmäksi, ehdotti Tuomas: — Pankaa riitaraha kaha ja sopikaa hinnaksi 2 ruplaa. Tähän Juho suostui. Mutta, kun ostajat aikoivat lähteä pois, sanoi myyjä: — Tuos ovat! Kauppa syntyi ja Juho maksoi sovittun 2 ruplaa.

Kengät pantiin laatikkoon ja varmuuden vuoksi myyjä kääri laatikon ympärille ruskean paperin, jonka sitoi narulla kiinni. Mutta, miten ollakaan, juuri kun hän siipaisi solmun vierestä narun poikki, putosi laatikko hänen käsistään lattialle ostajilta piiloon. Myyjä kyyristyi heti ja nosti laatikon antaen sen ostajille. Nyt kysyi Tuomas: — Onks teil toisii samalaisii kenkiä, ni mieki veisi pojil yhet. Tähän myyjä sanoi, ettei toisia samanlaisia ole, ne kun olivat viimeiset, niin tuli myytyä niin halvalla. — Mutta ostakaa toisenlaiset, hän ehdotti. — Halvalla minä nekin teille myyn, kun tässä kauppalangoiksi tultiin. Tähän Tuomas ei suostunut ja niin naapurit lähtivät ajamaan eteenpäin. Juho oli hyvillään, olihan hän saanut halvalla hienot kengät, joita velimiehen kelpaa näytellä jouluna kirkonmäellä.

Miehet ajoivat nyt jouduttavaa matkahölkää kotiinpäin. Hyvä mieli ei antanut Juholle rauhaa, hänen piti saada vilkaista uusia saappaita aivan salavikkaa. Metsätaipaleen kohdalla hän jättäytyi jälemmäksi tulemaan ja aukaisi pakeitin. Mutta, mitä ihmettä! laatikossahan ovatkin aivan rikkiinäiset saappaanröntykset, joilla ei ole mitään arvoa. — Voi tokkii, mitä se ryssä on teht! hän perkaili. Takaisinkaan ei enää voinut kääntyä, kun oltiin jo lähellä rajaa. — Oiskoha nyt tehä se Voloska Valtose Mati temppu, hän tuumi. Kun Matilta eräässä »sainoissa» venäläiset varastivat rukkasat, eikä hänen auttanut muu kuin lähteä paljain käsin pakkaseen, hän löi suutuspäissään ensimmäisen vastaan tulleen venäläisen henkivieveriin ja sanoi: — Tasokaa keskenämme! Sitäkään ei nyt voinut tehdä, kun oltiin jo Lempaalan paikkeilla, jossa oli suomalainen asutus.

Pian hänelle johtui toinen keino mieleen. Hän kääri pakeitin samalaiseksi kuin se oli ollut ja ajoi lähemmäksi matkatoveriaan ja huusitälle: — Siul tais jäähähä paha miel, ko nää kengät jäivät miul. Mut mie uon ajatelt, et mie annan nää siul siit kahest ruplast, minkä mie maksoin. Teil ko on niitä nuorii miehii enemmän ko meil, ni lienyö niitä vieläki tarpiemp. — No niihä tuo on. Jos vaa raatsit antaa, ni kyl mie otan, sanoi Tuomas. Juho kiikkutti kenkälaatikon Tuomaan rekeen ja Tuomas maksoi 2 ruplaa eli kenkien hinnan.

Kun oli taas ajettu jonkin aikaa, päätti Tuomaskin vilkaista kenkiä. — Mutta kauheaa! Nämähän ovat täys risat! hän totesi tyrmistyneenä. Vähän aikaa ajettuaan Tuomas kysyi Juholta: — Katsoit sie näitä kenkiä? Juho, jonka silmissä alkoi vilkkua, sanoi: — Enhä mie. — Sie uot justii katsont, ko nää miul joussiit, sanoi Tuomas. Se ryssä hitto petti meijät molemmat ja sie miut viimeseks. Nyt ei Juhokaan voinut

Rajapyykkejä

80 vuotta täytti 4. 2. 60 talon vanhaisäntä Juho Koiranen kodissaan Lempäälän Kuljussa. Hän on syntynyt ja parhaat elinvuotensa viettänyt kauniissa kodissaan Sakkolan Purpuassa. Oman lapsijoukkonsa lisäksi hän joutui kasvattamaan ja huoltamaan viisi velivainajansa orvoksi jäänyttä lasta. Leppoisa ja sovitteleva mielenlaatunsa auttoi häntä hyvin selviytymään tästä suurenmoisesta kasvatusurakasta. Pojistaan yhden hänkin menetti sodan uhrina.

Korkeasta iästään huolimatta on tämä leppoisa vanhus hyvissä ruumiin- ja hengenvoimissa sekä ahkeroi yhtä ja toista pihan piirissä, kesäisin vielä pelloilla.

80 vuotta täytti emäntä Liisa Paksu 7. 1. 60. Ruovedellä. Hän on kotoisin Sakkolan Petäjärven

pidättää itseään, vaan sanoi: — Niihä meil käi. Ilmaksi se laatikko putos sin tiski taaks. — Se pirulaine ol jo etukättee suunnitelt tätä kauppa, ku tiski takant nous heti samalaine paketti tilal, sanoi Tuomas ja jatkoi: — No ei myökää ensimmäistä kertaa Pietaris käyty, mut ain ne jollai taval mylkäytät. Kun Tuomaalle näytti tulleen suurempi harmi, Juho ehdotti: — Eiks tää asia sovita nii, et mie maksan siul toisen ruplan takasi ja panna vahinko puoliks, ni ei täst asiast tarvitse kaunaa kantaa? — No niin tehääki. Ollaaha myö naapurukset tähäki ast asjat sovitettu ilma käräjii. Eikä täst asiast haasteta kellekää mittää, suostui toinen.

Kun Tuomas sai ruplan Juholta, viskattiin kenkälaatikko yli ojan metsään, eikä se jälkeen kotiin tultua virkettu koko asiasta moneen vuoteen kenellekään mitään.

Juho Koiranen

Hovinkylästä. Oli toimellinen talon emäntä ja yhdessä miehensä kanssa siellä laittoivat uudistilan kaikinpuoliseen hyvään kuntoon. Marttatyössä paljon mukana.

75 vuotta täyttää Anna Maria Aman Valkeakoskella 10. 4. 1960. Hän on syntynyt ja kotoisin Sakkolan Petäjärveltä. Tunnettu erittäin pirteänä ja touhukkaana emäntänä. Melkein juoksutahtia hän aina villetti kauppa- ja työmatkansa.

85 vuotta täytti 14. 2. -60 emäntä Helena Kaasalainen, o.s. Jääskeläinen, Vammalassa. Lapsuus- ja nuoruusvuotensa emäntä Kaasalainen vietti Sakkolan Karholassa. Solmittuaan avioliiton Vpl Pyhäjärven Tiituan kylässä asuneen Juho Kaasalaisen kanssa, joutui hän taloustoimiensa ohella kasvattamaan ja kouluttamaan neljä poikaa, jotka kaikki ovat kehittyneet yhteiskunnan vastuunalaisille paikoille. Väinö ja Nestori mm. eduskunnan jäseniksi ja Väinö (nyt jo vainaja) aina ministerin tuolille asti. Vanhus osallistui aikoinaan innokkaasti marttatoimintaan ja viettää nyt elämänsä ehdotta nuorimman poikansa Nestorin luona Vammalassa.

70 vuotta täytti 21. 1. 60 emäntä Maria Kallonen Kiikalassa. Syntyisin Sakkolan Ojanimestä Martti Ollikaisen tyttärenä ja naimisissa Aleks. Pp. Kallosen kanssa Lapinlahden kylässä. Oli talon emännyyden ohella mukana monissa hyvissä harrastuksissa. Kiikalan Kirkonkylässä on uusin kotinsa.

70 v. täytti maanvilj. Matti Tenkanen 8. 2. 60 Pirkkalassa. Syntyisin Sakkolan Karholassa (Ala-Tenkasen poikia). Käytyään maamieskoulun hoiteli hän Tenkasen veljesten yhdessä omistaman Karholan tilan maanviljelyspuolta. Sotien väliaikana hän

osti tilan Kärsämäeltä, jonka myi Sakkolaan jatkosodan alussa palatessaan ja uusi evakkotie vei hänet Ruoveden Väärinmajaan, mistä osti tilan, mutta myi tämänkin noin 3 vuotta sitten. Nyt hän viettää ansaittua vanhuuden lepoa Pirkkalassa.

Nuoruudessaan hän osallistui nuorisoseuran toimintaan innostuksella ja varttuneemmassa iässä toimi erinäisten osuuskuntien hallintoelimissä. Vanhemmiltaan peritty uskonnollinen vakaumus on ollut hänellä johtolankana läpi elämänsä.

70 v. täytti 21. 1. 60 Pirkkalassa Sakkolan Sipilänmäellä syntynyt ja asunut neiti Aune Sipiläinen. Synnyinseudullaan hän yhdessä sisarensa kanssa viljeli kotitilaansa ja nyt myöskin Pirkkalassa toimii sisarusten yhteistilalla. Marttatyö on ollut aina hänelle läheinen.

70 v. täyttää maaliskuun 27 p:nä 1960 Ruoveden Väärinmajassa maanviljelijä August Kallonen. Syntynyt ja maanviljelijänä toiminut Sakkolan Lapinlahdessa. On ollut innokas nuorisoseura- ja osuuskassamies. Lehtemme käyttöön hän on auiliisti antanut arvokkaita muistelmiaan.

Nykyisellä asuinpaikallaan hän edelleen harrastaa voimaperäistä maanviljelystä poikiensa kanssa yhteistaloudessa. Ikäsekseen erittäin virkeä ja elinvoimainen vanhus.

70 v. täytti 1. 1. 60 Juho Kyläläinen Punkalaitumen Vanttilassa. Hän on syntynyt ja asunut Sakkolan Volossulassa. Aikoinaan hän oli tunnettu hiihtäjänä ja edusti monasti kotipitäjäänsä piiri- ym. hiihdoissa laajalla alueella.

60 v. täytti 31. 12. 59 emäntä Hilma Nuora, o.s. Karonen, Tottijärven Joenpohjassa. Koti-

kylänsä Sakkolassa oli Petäjärvi. Taloustoimiensa ohella hän oli innokas kukkien kasvattaja.

60 v. täytti 13. 1. 60 Albert Laulajainen, Viialassa. Hän on syntynyt ja kotoisin Sakkolan Kiviniemestä. Nuoruudessaan hänen harrastuksiinsa sisältyi erikoisesti hiihtourheilu ja edusti hän Kiviniemen nuorisoseuraa monissa piirikilpailuissa. Leipätyönä hänellä on ollut nahkurin ala ja toimi hän pitkän aikaa Kaitalan nahkuriliikkeessä Kiviniemessä ja on nyt töissä Viialan Nahkatehtaalla.

60 v. täytti 25. 1. 60 Mikko Uosukainen Lempäälässä (vääpeli evp.). Osallistui 16 vuotiaana vapaussotaan, jossa haavoittui. Oli välillä tullivartijana, sen jälkeen poliisina Imatralla ja Viipurissa. Palvellut kanta- aliupseerina Karjalan kaartissa ja P. P. 2:ssa. Omaa jonkin verran taidellisia harrastuksia maalaus- ja puunveiston alalla.

60 v. täytti 7. 1. 60 emäntä Alma Jortikka, o.s. Repo, Huitisissa. Kotoisin Sakkolan Kaarnajoelta. Osallistui kotikunnassaan nuorisoseuran laulukoron toimintaan, mutta marttatyö muodostui hänen varsinaiseksi harrastusalakseen, toimien siinä vuosikymmeniä johtokunnan jäsenenä.

60 v. täytti 12. 12. 59 Loviisa Kurikka, o.s. Koppanen. Kotoisin Sakkolan Luprikkalasta. Hiljaisena ja vaatimattomana talon emäntänä hän hoitelee kahden poikansa kanssa asuntoviljelystilaa Pirkkalassa. Emäntä Kurikalla on ollut erinäisiä vastoin käymisiäkin elonsa tiellä, sillä miehensä, Matti Kurikka, kuoli saavutettuaan vasta keski- iän ja toinen pojista menetti tapaturmaisesti toisen jalkansa.

60 v. täytti 6. 2. 60 rouva Iida Jääskeläinen (Kellosepän

SUVANTO-SÄÄTIO

Opintoavustushakemuksia voidaan lähettää säätiölle vielä helmikuun loppuun mennessä. Ehtona avustuksen myöntämiselle on, että hakijan tai hänen vanhempansa kotipaikka on ollut Sakkola v. 1939 tai 1944 ja hän liittyy hakemukseensa; sen oppilaitoksen todistuksen, jossa opiskelee, papintodistuksen ja selvityksen vanhempiensa nimistä (mikäli ei papintodistuksesta ilmene) ja kotikylästä Sakkolassa, selvityksen aikaisemmin mahdollisesti saamistaan apurahoista ja siitä ottaako osaa karjalaisten yhdistysten toimintaan.

Koska jatkuvasti saapuu runsaasti hakemuksia myöskin oppikoulun alaluokilla opiskelevista, ilmoitetaan vielä, että oppikoululaisille myönnetään avustuksia vasta kuudennelta luokalta lähtien. Suvanto Säätiön hallitukselle osoitetut hakemukset lähetetään osoitteella Y. Raaska Lempäälä Mantere.

Iida) o.s. Haikonen. Syntyisin Sakkolan Karholasta, Tuomas Haikosen tytär. Evakkomatka suuntautui ensin Rautalammilte, mutta sieltä hän siirtyi miehiin Pirkkalaan, missä nyt miehensä kuoleman jälkeen on kodissaan elänyt yksinäistä elämää muistellen menneitä, sillä lapset ovat siirtyneet omiin toimiinsa. Uskonnolliset harrastukset ovat hänelle olleet ominaisia läpi elämän.

50 v. täytti 1. 2. 60 autonkuljettaja Toivo Kurikka, Pirkkalassa. Hän on Sakkolan Kirkonkylän kasvatti ja aloitti ammatinsa pastori Vikmanin autonkuljettajana. Myöhemmin hänen ajokaistansa ulottuivat Hangosta—Petsamoon, ennen sotia. Nyt hän ohjailee linja-autoa Pirkkalan ja Tampereen välillä.

KASKU KIERTÄÄ

Jatkosodan aikana eleli vanha pariskunta pienessä talossaan marjaisen metsämaiden reunassa. Mäessä kasvoi mustikan varsia ja vanhukset odottelivat mustikoiden kypsymistä saadakseen siitä läheltä oman peltonsa viereltä marjoja talvisäilöön.

Mustikat alkoivat olla jo kypsymisvaiheessa, kun siihen eräänä aamuna ilmestyi kolme rouvaa läheisestä asutuskeskuksesta ja alkoivat syytää tästä pellon mäestä marjoja kassikoreihinsa.

Isäntä sen huomattuaan käveli rouvien luo ja säyseästi puheili: »Kuulkaahan hyvät rouvat, me olemme tässä odotelleet näiden marjain kypsymistä, saadaksemme tästä vähän niitä noukittua, kun emme oikein pystyisi samollemaan kankeine jalkoinemme epätasaisessa metsämaastossa kauempana. Tehän olette nuoria ja tuossa taaempänä olevassa metsämaastossa on runsaasti marjoja, niin antakaa näiden marjain tässä jäädä meidän noukittavaksemme, tähän pystytte niitä kokoamaan tuolta metsästäkin.»

Kaksi rouvaa sai miettivän ilmeen kasvoilleen, mutta kolmas oikaisi komean vartalonsa puhu-

jan asentoon ja lausuili: »Ukko, mitä sinä oikein höpiset? Mene kotiisi. Tietäisitpä kuinka monta tähteä minun mieheni takin kauluksessa on, niin et tulisi siinä tyhjiä höpsemään.

Emäntä oli tullut pihalle seuraillemaan asian kulkua ja kuulutuaan rouvan topakan puhutuvan huusi miehelleen: »Ukko, tule pois sieltä, panevat sinut pian tähtiä lukemaan.»

S. O.

*

IHME KALU

Siihen aikaan, kun taskulamppu oli harvinainen uutuus, kierteli maaseutupaikoissa mitä erilaisimpia tarinoita tuon ihmekalun käyttömahdollisuuksista. Hattermaassa oli Valtosen Matti tuonut Viipurista sähkölampun ja kehui sen monikäyttöisyyttä naapurilleen Aapro Pitkäselle: — Nyt ei mei talos tarvita vanarii (lyhty) eikä pitskoi (tulitikkuja). Täl voi panna vaik tulen tupakkaa. Aapro, kova piippumies, ei uskonut varauksetta lampun ihmevoimaan, vaan sanoi: — Hm, hm, kyl se sätjän voip sytyttää, mut ei se piipul maha mittää.

*

PITKÄ PORSAS

Possun pituus oli hyvin tärkeä seikka porsaskauppaa tehdessä. Hyvä myyjä osasi tuoda tämän ominaisuuden näkyviin porsasta esitellessään. Sen taidon osasi Simon Juho, joka esitteli myytäväänsä: A, siin o nii pitkä porsas, et iha pitäis olla kolmas jalkapari.

★★★★★★★★★★★★★★

Sitä se on

Kirj. Topi Aava.

Ihminen on varas.
Itseään varastaa.

Elämä on petos.
Itseään pettää.

Kun ihminen pääsee
itseään piiloon
se on saavutus.
Jos itsensä löytää,
se on häpeä.
Yö on hyvä.
Ilmeettömyys on naamio.

Rehellinen on luonto.
Totta on se mikä on:
Pahka,
kelo,
kanto ja kivi.

Talvi-aamu

Piispa.
Kruunu.
Siunaava käsi.
Kohotettu kirves.
Jäätynyt karpalo.
Itkemätön kyynel.

Morsian.
Harmaavanhus — —
saunatiellä.

★★★★★★★★★★★★★★

Aapelin "Kimo-Loikka"

Petäjärven marttojen

vuosikokous oli Viljam Suikkasen talossa Vesilahden Kaakilassa 2. 2. 60. Aloitettiin virrellä: »Riennä riemuin eespäin...» Yhdistyksen puheenjohtaja Hilja Ryyppö avasi kokouksen ja selosti samalla marttatyön tämänhetken näkymiä. Vietettiin hiljainen hetki edesmenneen yht. jäsenen Aune Kallosen muistolle. Kok. puheenjohtajaksi valittiin emäntä Elli Pulakka ja sihteeriksi Anna Raaska. Hyväksyttiin vuosikertomus v:ltä 1959. Toiminnan todettiin sujuneen entiseen tapaan, vaikka yhdistyksen jäsenet asuvat monen eri pitäjän alueella. Tilit hyväksyttiin ja vastuuvapaus tilivelvollisille myönnettiin.

Ompeluiltoja tullaan edelleenkin järjestämään kaksi kertaa kuukaudessa ja tehdään yksi kesäretki. Johtokunta järjestää retkeilykohteen.

Kunnalliskodissa käydään tervehdyskäynnillä ja järjestetään tarjoilu sen asukkaille. Jäsenmaksu pysytettiin ennallaan.

Johtokunnan erovuoroiset jäsenet valittiin uudelleen. Johtokuntaan kuuluu nyt: puheenj. Hilja Ryyppö, sihteeri Hilikka Suikkanen, rahastonh. Amalia Ryyppö, varapuheenj. Helena Raaska ja jäseninä: Salme Laatikainen, Maria Virkki, Toini Valkonen ja Kerttu Virolainen. Ed. piiriliiton kok. valittiin Anna Silvasti ja Annikki Laitinen, varalle Aino Kaustala. Tilintarkastajiksi valittiin: Anselmi Laitinen ja Annikki Laitinen, varalle Helmi ja Arvi Kallonen. Lopuksi laulettiin virsi 31 marttojen laulukirjasta. Kokouksen jälkeen talonväki tarjosi tarinakahvit.

Toimituksen sana

Samalla kun kiitämme leh-temme asiamiehiä heidän ansiok-kaasta toiminnasta lehtemme hyväksi, lisäämme tähän, että ti-lausten keräys voi edelleen jat-kua, sillä jokaisesta numerosta otetaan aina jonkinverran ylipai-nosta, että myöhästyneet tilaa-jatkin saavat aina kaikki kysei-sen vuoden numerot. Myöskin oma-aloitteisesti voi lehden toi-mitukselta tilata esim. postioso-tuskortilla.

Kiitoksemme myöskin kaikille niille, jotka kirjoituksilla ovat lehteämme avustaneet. Toimitus käyttää mielihyvin kaikki meille tulleet kirjoitukset ja kirjoitusai-heet mikäli suinkin on mahdol-lista, mutta jokin kirjoitus voi jäädä vuoroaan odottamaan jok-sikin aikaa, kun ehkä ajankoh-taisempia kirjoituksia on vuoros-sa aikaisemmin. Palstatilamme on kustannussyistä rajoitettu ja senkin vuoksi siirtyy kirjoituksia myöhemmin julkaistavaksi. Jo-kainen voi tehdä työtä lehtem-me hyväksi esittämällä sitä tut-tavilleen tilattavaksi, tämä on yhtä hyödyllistä kuin muukin avustaminen.

Toimitus on vielä tähän nume-roon ottanut vuosia täyttäneiden elämäkertoja, mutta valitettavas-ti olemme pakoitettu rajoitta-maan tämän palstan tekstiä, niin mukavaa kuin meistäkin olisi kertoa yhtä ja toista ystävis-tämme. Lyhyitä mainintoja siitä kuka ja missä on täyttänyt noi-ta kultaisen ajan kymmeniä otamme aina mielihyvin julkais-tavaksemme.

Toimitus.

SANANPARSIA

Premp on päivä miittiä, ko teh-
hä viikkaus väärin.

Kirvesmiehe milli on tuuma ja
sekkini voa osapuillie.

Tulen näyttäjä ei uo millokoa
kiitett, mut eihä siihe parraita.

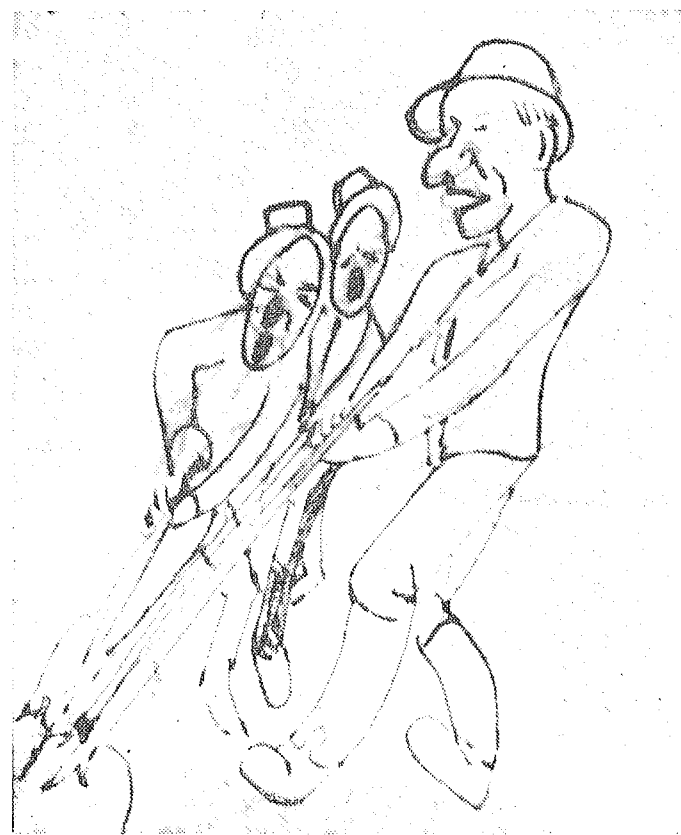
pannakkoa. (Pärevalkean ajoilta.

No, niin on kiire ku kerjuul
lähtiis, jot ei uo aika ottoa eväs-
tärkeä.

Ei miestä makkuusta kiitetä,
eikä piikkaa pitkäst unest.

Sanoi Jurkka:

*Mitä täst' hop-hiiast, huutoa,
vetteä yle aikoa voa.*

Ei ketteä kiusata kahell pahall,
työl ja näläl.

Riikosen musta ruuna

Kirj. J. Kurikka.

Noin 45 vuotta sitten kun pa-haisena paitaressuna juoksentelin ylös ja alas Petäjärven rantamäkiä kotini lähellä, tuli meille eräänä kesäaamuna rautulainen hevos-parssiniekkä Muukan Jussi (Malan Hannes) taluttaen pienenpuoleis-ta, vahvajalkaista mustaa hevosen jullikkaa, sitä siinä sen astellessa silmäiltyä näytti, ettei se juuri niitä kaikkein virkeimpiä hummia ollut. Taluttaja sitoi hevosesensa ai-taan kuljetusnarusta ja puheli pi-halla olleen isäni kanssa jonkin-aikaa ja sanoi sitten minulle ja veljelleni: »Menkääs pojat kutsu-maan Riikosen Tuomas tänne he-voskaupoille.» Vieras onttoi meille 50 kopekkaa käyntipalkkaa etukä-teen. No me pojat kipaistiin siitä peltojen poikki viemään Tuomaalle sanaa asiasta. Tolkutimme poika-maisella innolla: »Tule nyt Tuo-mas tekemään hyvä hevoskauppa. Saat ostaa rautulaiselta mieheltä komean mustan ruunan.»

Tuomas tulikin kohta meidän pe-rässämme katsomaan kauppana olevaa hevosta. Kauppaaja esitte-li hevostaan enimmäkseen pään-puolelta ja kädessä oli hänellä leh-dekäs pajuviitsa ja sillä hän vähän-väliä huiteli sinnepäin missä ruu-nahevosen tuntomerkit sijaitsevat. Vitsalla hosumisella hän oli aja-vinaan karpäsiä pois hevosen kim-pusta. Pienen tinkimisen jälkeen kaupasta sovittiin ja kättä lyötiin sovinnon päälle. Myyjä oli koko kaupantekoaajan puhunut vain he-vosesta, mainitsematta mitään sen sukupuolesta.

Tuomas kävi joltain naapuriltaan lainaamassa hevosen hintaan tar-vittavat rahat ja myyjä talutteli »ruunan», kävellen ostajan mu-kana, Tuomaan talliin. Uusi isän-tä syötteli ostokkia heinillä ja kauroilla parhaansa mukaan ja hevoselle alkoi kasvaa kaula kaa-relle sekä luontokin nousi niin,

että se jo joskus päästi oikein kor-keasävelisen hirnahduksen. Hevo-sen oma vika ei ollut, että siitä ei varsaiäkisenä ollut tehty ruu-naa. Karvakin tällä oli kaupante-koaikana ollut karhuntaljan vä-rinen tuttero, mutta nyt se alkoi lyhentyä ja silitä mustankiiltäväk-si.

* * *

Opettaja Holopaisella oli kuvan-kaunis, ruskea piirtopää tamma. Muistan miten rakas tämä hevonen opettajalle oli. Koulussa ollessani näin, miten melkein jokaisen vä-litunnin aikana opettaja kävi tal-lissa tammaansa katsomassa ja taputtelemassa, kohensi heiniä eteen ja muutenkin hoiteli sitä kuin silmäteräänsä. Kauniisti tam-ma ravasikin, kun opettaja koulu-ajan jälkeen sillä ajeli, joko ta-vallista virkistysajelua tahi kävi rouvineen vierailulla jossain kyl-lämme talossa. Opettaja vei he-vosesensa omistamalleen »Nuoran-mäen pellolle» iltaisin syömään ruohoa ja muutenkin verryttele-mään jalkojaan tallissa seisonnan jäljiltä. Niin tapahtui sinäkin iltana, kun Riikosen Tuomas oli vie-nyt hoidokkinsa viereiselle pellol-le, talliin pesiityneitä karpäsiä pa-koon, kuten hän lähinaapurilleen asian selitti.

Tuomaan »neekeripoika» pantiin liekaan narun päähän vähän kauemmaksi, mutta kyllähän eläin aina toisen eläimen huomaa ja Tuomaan »ruuna» osoittautui erit-täin huomaavaiseksi. Se hyppäsi pystyyn, tehden etujaloillaan kun-niaa naapurin hevos-neidille ja rönkäisi komean uroshirnunna. Neiti-hevonen säpsähti. Saattoi se ehkä punastuakin, vaan kun se muutenkin oli karvaltaan punai-senruskea, niin ei sitä huomannut.

Kun tamma ei vastannut »mus-tanruunan» toistuviin kosimishir-nahduksiin, niin »ruuna» riuhtai-

si itsensä narusta irti ja laukkasi tekemään lähituttavuutta. Tamma-neiti vastasi navakalla potkulla tungettelijan lähentelyyn ja huusi kimakan vastalauseen hätäänty-neen nuoren hevosen nuotilla. Ei-hän nyt toki opettajan tamma hy-väksynyt jonkin sekarotuisen lä-hentelyä, vaikka sen oikeaksi »urooksi» havaitsikin.

Opettaja, vietyään tammansa lai-tumelle ja palattuaan koululle ta-kaisin, istahti pihalla olevaan kei-nuun illan vilpoisuudessa levähtä-mään.

Ei aikaakaan kun laitumelta al-koi kuulua omituista eläinten kar-jahtelua ja kavion läiskettä. Het-kisen sitä kuulosteltuaan, hän päätteli, että jotain on siellä vi-nossa ja alkoi harppoa kiireesti laidunpellon suuntaan. Näkösuo-ralle päästyään opettaja huomasi, että siellä pellon mäessä vehtasi jokin musta otus hänen hevosesensa kanssa. Hän kiirehti askeleitaan ja pellolle päästyään huomasi, että Riikosen Tuomas-ukko juosta kyy-kytti peltoaan pitkin tappelevia hevosia kohti. Melkein samoihin aikoihin miehet ehtivät hevosten luo ja kepeillä sohien saivat »mus-tanjuntin» edemmäs, joten opetta-ja sai pistettyä suitset hevosesensa päähän. Mustakin, kun näki, ettei asiasta tämän valmiimpaa hä-nen kannaltaan tule, suostui Tuo-maan tarjoamiin suitsiin, muistel-len kenties tallissa odottavaa kau-ravakkaa. Tuomaan sitä taluttaes-sa, se joskus vilkaisi opettajan jo kaukana astelevan tamman jälkeen ja hirnahdelti vaisusti ja alakuloi-sesti, kuin valittaen huonoa kosi-misonneaan, lienee tuntenut jon-kinlaista alemmuuskompleksiäkin.

Tuomaskin vasta nyt havaitsi, ettei »ruuna» ollutkaan ruuna ja luopui siitä jossain markkinoilla. Tuskin sitä mikään oriyhdistys lienee ostanut, eikä sen jälkeläi-siä liene juuri esiintynyt kilpa-ajoradoilla, enempi kuin maata-lousnäyttelyissäkään.

Suvannon-Seutu

ilmestyy v. 1960 6 kertaa vuodessa ja maksaa 250 mk vuosikerta. Ilmoitusmaksu halpa ja suuremmista ilmoituksista alennus.

Toimituksen osoite:
Moisio Pt.

Toimitus

Päätoimittaja: Santeri Ollikainen. Toimitussihteeri Eero Nas-kali.

Muu toimituskunta: Yrjö Raaska, Ester Pitkänen, Viktor Ryyppö ja Helmi Uosukainen.

Karvonen Arvi
E.Leinonk.6
O 41.
Töölö
Helsinki.

Suvanto-Säätiö

jakaa jälleen voittovaroistaan opintoavustuksia ammatti- ym oppilaitoksissa opiskeleville. Oppikouluissa lukeville alkaa avustus vasta 5 luokasta ylöspäin.

Viitataan tekstiin sisäsivulla.

Hakemusaika päättyy helmik. lopussa.

MAASEUTUVÄKI.

Viisi palvelusvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvitessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

Lempäälän Seudun Osuuskassa

Television näkyvyys on jo hyvä

suurella osalla sakkolalaisten asuma-aluetta. Tiedustelkaapa TV:n hankinnassa ehtojamme. Toimitamme, kuljetuksista laskuttamatta, pitempienkin matkojen päähän.

Omaamme Sähkötarkastuslaitoksen myöntämät antenniurakoitsijaoikeudet koko maassa.

Myöskin silloin, kun tarvitsette pesukoneen tai muun sähkötalouskojeen, kannattaa kysyä meiltäkin.

RAASKAN SÄHKÖLIIKE

VALKEAKOSKI
Sääksmäentie 17
Puh. 810

VESILAHTI
Po. Lempäälä Mantere
Puh. Koski 41

RIHLAT — KELLOT — LAHJAT
sopivasti meiltä
AJAN KELLO
Veikko Skyttä

Kouvola Valtakatu 13 puh. 2378